

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ

Υ π ο
ΑΝΔΡΕΟΥ ΔΩΡΗ

Συνέχεια Ἰδε σελ. 148

Κεφάλαιον Θ'

Ἀποόποτοι Δυσχέρειαι

Αἱ ἀνασκαφαὶ προέβαινον λίαν ἐπιτυχῶς.

Καθ' ἐκάστην νῦν ὁ γηραιὸς Γκουσά - Νισίν ἤρχετο ἐπιτηρῶν τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν. Ἐφαίνετο λίαν εὐχαριστημένος, πολλάκις δὲ ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἐγγονήν του.

Ἡ Λεϊλά ἐφαίνετο ἀναλλοιώτως προσηνὴς καὶ ἀξικαπῆτος, προόδους ταχέως εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς γαλλικῆς γλώσσης, οἱ δὲ ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατοικοῦντες ἀνεκάλυπτον καθ' ἐκάστην νέους λόγους, ὅπως θαυμάζωσι τὴν νοημοσύνην της, τὸν θελκτικὸν της χαρακτῆρα, τὴν ἡπιότητα καὶ τὴν χάριν της.

Ἀλλ' ἡ δεσποινὴς Κερδίκ παρετήρησε μετ' ὀλίγον ὅτι ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς ἀταραξίας τὸν καλύπτοντα τὰ ὠραία χαρακτηριστικὰ τῆς Λεϊλᾶς, θλίψις τις κρυφαί τὴν ἐκσάनिζε. Μετ' ἀθρόοτος, χωρὶς νὰ προκαλέσῃ ἀποτόμως τὰς ἐκμυστηρεύσεις της, ἐδιπλασίασε τὰς φιλοστόργους περιποιήσεις πρὸς τὴν νεάνίδα, τὴν τόσο ἀγαπητὴν διὰ τὴν καλλονὴν της, διὰ τὸ πνευμά της, διὰ τὴν ἀγνότητα της, ἥς ἐμάντευσε τὴν ψυχικὴν ἀπομόνωσιν. Ἡ Λεϊλά συγκινουμένη ἐκ τῶν ἐνδείξεων ἐκείνων ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῇ διπλασιαζόμενοι τὸ αἶσθημα τῆς γενναιοφρονος συμπαιδείας, ὅφ' ἥς κατελήφθη πρὸς τὴν νεαρὰν ξένην. Θὰ ἦτο μεγάλη δι' αὐτὴν χαρὰ, ἂν ἠδύνατο ν' ἀποκαλύψῃ τὰς ἐνδομύχους αὐτῆς σκέψεις πρὸς τὴν νέαν φίλην της, ἥτις ἐφαίνετο ἔμφρων καὶ ἐχέμυθος βεβαίως περισσότερον ἄφ' ὅ,τι ἡ νεαράτης ηλικία καὶ ἡ περιορισμένη ἀκόμη πεῖρά της ὑπεδείκνυε. Διότι ἀπὸ τῆς συνομιλίας αὐτῆς μετὰ τοῦ πάππου της τὸ πνευμά της διετέλει ἐν ἀδιακόπῳ ταρχῇ.

Ἡ Λεϊλά ἀνατραφεῖσα ἐν τῇ ὑποταγῇ, ἥτις εἶνε ὁ κλῆρος πασῶν τῶν ἐν Ἀνατολῇ γυναικῶν, ἐκέκτητο ὅμως ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοφύλων της τὸ πλεονέκτημα, ὅτι εἶχε λάβει ἐκπαίδευσιν τοβαρὰν καὶ ποικίλην. Πλὴν ἡ τοικύτη ὑπεροχὴ, ἐνῶ ἄφ' ἐνὸς τὴν ἐπροστάτειεν ἀπὸ τὴν μικρόνοιαν καὶ ἀπὸ τὴν πληῆξιν, ἐν ἣ φυτοζωοῦσιν αἱ ὁμοαἱ της, εἶχεν ὅμως τὸ κακόν, ὅτι ἐγένετο ἐν αὐτῇ παρὰίτιος πόθων ἡκιστα συμβιβάζομένων μετὰ τὴν ἐπιφυλαττομένην αὐτῇ τύχην.

Ἡ ἔλευσις τῶν ξένων, αἱ ἀθρόοφρονες περιποιήσεις τοῦ ἱατροῦ Ἀρδὺ καὶ τῶν νέων, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἡ μετὰ τῆς Αἰκατερίνης οικειότης αὐτῆς ἐγένονον εἰς τὴν ψυχὴν της πληθὺς αἰσθημάτων καὶ ἐλπίδων νέων. Αἱ ἀποκαλύψεις τοῦ πάππου της

ἐπελθοῦσαι αἴφνης ἐν τῷ μέσῳ τῶν τοιούτων διαθέσεων, ἐθάρυνον ὡς μολύβδος τὴν καρδίαν της. Οὐ μόνον ἡ εὐθύνη ἐκείνη, ἣν καὶ αὐτὸς ὁ ζωηρὸς πρεσβύτερος ἀπεκάλει φοβερὰν καὶ δι' ἀνδρικὸν νοῦν, ἦτο λίαν ἐπαχθὴς διὰ τὴν νεαρὰν κεφαλὴν της, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ γινώσκῃ διατί, οἱ λόγοι τοῦ πάππου της, οἵτινες τέως θὰ ἐφαίνοντο αὐτῇ ἀναμφισβήτητοι: μετ' ὀλίγον θὰ σὲ νυμφεύσω μετὰ ἑνα ἐξάδελφόν σου, ἐφαίνοντο αὐτῇ νῦν δεσποτικοὶ καὶ ἀμείλικτοι. Ἄ! διατί ἡ τύχη τὴν εἶχε καταδικάσει νὰ γεννηθῇ εἰς χώραν, εἰς θρήσκευμα, εἰς φυλὴν, ἐνθα οὐδεμία ἀπόφασις ἦτο ἐπιτετραμμένη αὐτῇ ἐπὶ τόσοσιν σοβαροῦ ἀντικειμένου; ... Διὰ τί, παραδείγματος χάριν, νὰ μὴ ἦτο ἀδελφὴ τῆς Αἰκατερίνης; Πόσον ὁ Μίθρας ἦτο σκληρὸς καὶ σκαιὸς ἐναποθέτων εἰς χεῖράς της τὴν κλεῖδα τοῦ καταπληκτικοῦ ἐκείνου θησαυροῦ, τὸ μυστικὸν τόσοσιν γενεῶν! ... Ἀπὸ τὴν ἐπίπονον ταύτην τιμὴν ἡ νεάνις προὔτιμα πολὺ περισσότερον τὰς εὐχαρίστους σχέσεις, τὴν εἰλικρινῆ παιδρότητα, τὸν ἐλεύθερον καὶ ἀπηλλαγμένον ἀπὸ πάσης προκαταλήψεως κρυφίας, μαγικῆς, ἡ μυστηριώδους βίον, ὃν διήγον ἡ Αἰκατερίνη καὶ οἱ περὶ αὐτήν!

Ἀπηύθυνεν αὐτῇ ἀδιαλείπτους ἐρωτήσεις περὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐκείνου βίου, τοῦ προσελκύνοντός αὐτὴν ἀκατανίκητως, καὶ τὸν ὅποιον ἤθελε κατὰ βάθος νὰ γνωρίσῃ. Ἐξ ἀναγνωσμάτων ἐπιτηδεύεις ἐκλελεγεμένων παρὰ τοῦ γηραιοῦ μάγου ἡ Λεϊλά εἶχεν ἀποκτήσει γνώσεις σαφεῖς καὶ λίαν ἀκριβείς περὶ τῶν διαφορῶν χωρῶν τοῦ κόσμου, ἡ δὲ δεσποινὴς Κερδίκ πολλάκις ἐξεπλήττετο διὰ τὰς γνώσεις, ἃς ἔβλεπεν αὐτὴν ἔχουσιν περὶ παντὸς ὅ,τι εἶχε σχέσιν μετὰ τῆς Γαλλίας. Ἀλλ' ὅμως ἡ ἀπόστασις εἶνε μεγάλη ἀπὸ τοῦ γυμνοῦ σκελετοῦ τῆς ἱστορίας μέχρι τῆς ζωντανῆς καὶ ἐμφύχου ἀποκαλύψεως ἐκείνων, ὅσοι εἶδον μίαν χώραν καὶ προσέρχονται ἐξ αὐτῆς ἡ δὲ Λεϊλά δὲν ἀπέκαμινεν ἀκούουσα τὴν φίλην της νὰ περιγράφῃ αὐτῇ τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα τῆς πατρίδος της.

— Πόσον εὐτυχεῖς εἴσθε σεῖς αἱ Γαλλίδες! ἀνέκραξε καὶ πόσον ἡ τύχη ὑπῆρξε γενναία πρὸς σᾶς!... Κατὰ τί εἴσθε κατώτεροι τῶν ἀνδρῶν;... Οὔσαι ἐλεύθεραι, ἰσχυραὶ, χρήσιμοι, σεβασταί, εἴσθε ἀληθῶς προνομιοῦχοι... Ἐγὼ δὲν εἶμαι παρὰ δούλη παραβαλλομένη πρὸς σέ...

— Ἐν πρώτοις, ἀπῆντα ἡ Αἰκατερίνη, σοὺ ἀπαγορεύω ν' ἀποκαλῆς σέ, τὴν φίλην μου, δούλην!... ἔπειτα, φιλάτη μου, μὴ πιστεύσης δὲ ὅτι ὅλαι αἱ Γαλλίδες περιτρέχουσι τὸν κόσμον καὶ χειρίζονται τὴν σκαπάνην. Χάριτι θεῆς αἱ πλείους ἐξ αὐτῶν ἔχουν τὸ σπῆτι των, τοῦ ὁποίου μένουσι δι' ὅλης τῆς ζωῆς τὸ εἰρηνικὸν κόσμημα. Ἐχρειάσθησαν περιστάσεις ἐξαιρετικαί, διὰ νὰ με φέρωσιν ἐδῶ εἰς τὸ Ἰράν...

Κάθε ἄλλο ἐφανταζόμην πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν, παρὰ ὅτι θὰ ἐγνώριζα μίαν ἡμέραν τὸν σεβάσμιον Γκουσά-Νισίν καὶ τὴν χαρίεσσαν Λεϊλάν. Πίστευσέ το, ἀγαπητή μου, καὶ ὁ ἰδιὸς μας προορισμὸς εἶνε νὰ μένῃμεν εἰς τὸ σπίτι μας, πολλοὶ δέ, οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦν τοὺς παρακινήσαντάς με ἰδιαιτέρους λόγους, εὐλόγως κατὰ τὸ φαινόμενον θὰ ἀπεδοκίμαζον τὴν ἀπόφασίν μου. Ἄν εἴξευρον ὅμως, Λεϊλά, ποῖος εἶνε ὁ ἀδελφός μου, χάριν τοῦ ὁποίου ἐθυσίασα πρὸς καιρὸν τὰς ὁρέξεις καὶ τὴν πατρίδα μου, δὲν θὰ ἐδίσταζον νὰ τὴν ἐγκρίνωσιν...

— Ὁ ἀδελφός σου σὲ ἀνέθρεψεν; ἠρώτησεν ἡ Λεϊλά μετ' αἰφνιδίου ἐνδιαφέροντος.

— Αὐτὸς ὑπῆρξε δι' ἐμὲ πατὴρ καὶ μήτηρ καὶ οἰκογένεια, τὴν ὁποίαν ἀπώλεσα!

— Καὶ δι' ἐμὲ ἐπίσης, εἶπεν ἡ Λεϊλά σκεπτικῶς, ὁ πάππος μου ὑπῆρξεν ἡ μόνη οἰκογένειά μου... αὐτὸς ἐφρόντισεν ἐπιμελῶς περὶ τῆς ἀνατροφῆς μου... αὐτὸς ὅμως ὠδηγεῖτο ἀπὸ ἄλλας μερίμνας παρεκτὸς τῆς καθαρᾶς στοργῆς. Ὁ πάππος μου εἶνε σοφός, εἶνε ἰσχυρὸς καὶ φοβερός. Οὐδέποτε θὰ ἐτόλμων νὰ τοῦ ὁμιλήσω, ὅπως σὺ ὁμιλεῖς πρὸς τὸν ἀδελφόν σου. ὦ! Αἰκατερίνη!... πόσῃ στοργῇ καὶ τρυφερότητι θὰ σοῦ ἐδιέειξε, διὰ νὰ σοὶ ἐμπνεύσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην!

« Διηγῆθι μοι, σὲ παρακαλῶ, τὰ τῆς παιδικῆς σου ἡλικίας... Περιγράψέ μου τὴν Βρετανίαν σας καὶ τοὺς ὠραίους Παρισίους, τοὺς ὁποῖους τόσον πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἴδω! » ἐπανελάμβανεν ἐκάστοτε.

Καὶ ἡ Αἰκατερίνη περιέγραψεν ἀκαμάτως τὰ καλλιτεχνικὰ θαυμάσια, τὰ λαμπρὰ μνημεῖα, τὰς εὐρείας ὁδοὺς, τὰ ἀπαστράπτοντα ἐμπορικὰ καταστήματα, τὸν μαγικὸν φωτισμόν, τὰς ἀμάξας, τοὺς ἵππους, τὴν λαμπρότητα τῆς ἀπαρμύλλου γαλλικῆς πρωτευούσης.

Ὁ ὑπολοχαρὸς Γκυγιὼν κατελίμπανεν ἐνίοτε τὴν τάφρον ὅπως μεταβῇ καὶ ἀνταλλάξῃ μετὰ τῶν δύο νεανίδων ὀλίγας λέξεις ἀποληγοῦσας συχναίως εἰς συνομιλίαν. Ὁ Μαυρίκιος ἄφ' ἐτέρου ἤρχετο νὰ ἴδῃ τίνα ἀφορμὴν εἶχαν διὰ νὰ φλυαρῶσιν ἐπὶ τὴν ὥραν καὶ νὰ ἐπιπλήξῃ τὰς δύο φίλας, διότι τοῦ ἀπησχόλουν τὸν καλλίτερόν του ἐργάτην. Ἄλλ' ἀντὶ νὰ δείξωσι τὴν ἐλαχίστην μεταμέλειαν ὡς ἔνοχοι, ἡσμενίζοντο νὰ κρατῶσι καὶ αὐτόν, ὅτε μὲν προσφέροντες αὐτῷ δροσιτικὸν ποτὸν ἢ καρπὸν τινὰ ἡδύτατον, ὃν δὲν εἶχε τὴν γενναίότητα ν' ἀποποιηθῇ, ἄλλοτε δὲ ἐπιτηδεύειν παρασύροντες αὐτόν εἰς συζήτησιν σχετιζομένην πρὸς τὰς προστριβὲς τοῦ ἀνασκαφῆς, εἰς ἣν ἀφίετο μετὰ ζέσεως, ἀφίνων τὰς στιγμὰς νὰ παρέρχωνται πρὸς μεγάλην χαρὰν τῆς Αἰκατερίνης. Διότι ἡ ἀδελφή του πάντοτε προσεκτικῶς, ἐφοβεῖτο μήπως ἡ υπερβολικὴ ἐργασία φθειρῇ ἐπὶ τέλους τὴν υγείαν του, ἔχαιρε δέ,

ὁσάκις ἡδύνατο ἐκ διαλειμμάτων νὰ ἐπιβάλλῃ αὐτῷ στιγμὰς τινὰς ἀναπαύσεως.

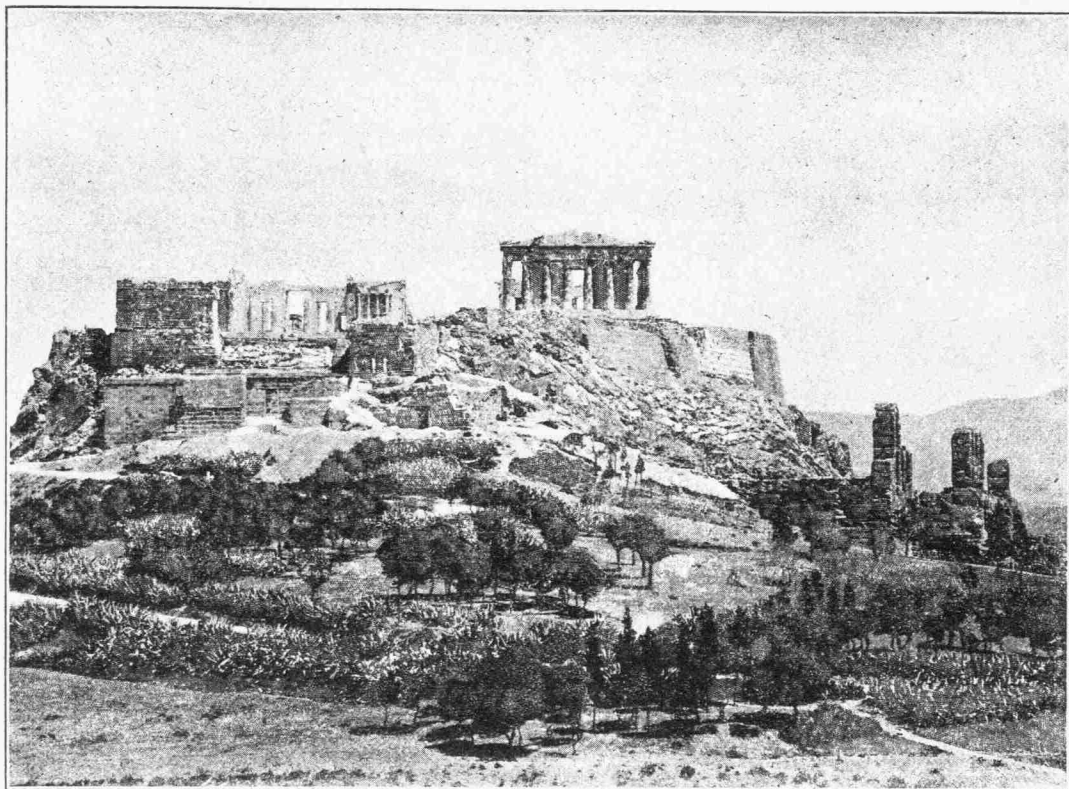
Ὡς ἐκ τῆς σχέσεως καὶ τῆς συμβιώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς θελκτικῆς ἐκείνης νεάνιδος, μετὰ τῶν νέων ἐκείνων τῶν τόσῳ ἀβορρόνων, ἀξιαγαπήτων καὶ ἀρελῶν, ἡ νεαρὰ Ἀσιανὴ ἐφαίνετο ὡς εἰ ἀναγεννωμένη εἰς τὴν ζωὴν. Αἱ παρειαὶ τῆς, αἱ ἔχουσαι τοιαύτην ὁμοιόμορφον λευκότητα, ἐνίοτε ἐβάφοντο ὑπὸ ῥοδίνου χρώματος, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐνεψυχοῦντο, ἀπέβαλλε τὴν σοβαρότητά τῆς καὶ ἐνίοτε, ὁσάκις ἔλεγεν ἀστείότητα τίνα ὁ Λουδοβίκος Γκυγιὼν, ἡ ἔπραττε τι ἰδιότροπον ὁ Γαργαρίδης, ἤκούετο παραδόξως ἐκφέρουσα ἡχηρὸν καὶ φειδρὸν γέλωτα.

Ὅτε ὅμως ὁ γηραιὸς Γουέβρος ἐπλησίαζεν εἰς τὸν ὅμιλον καὶ ἀπήγγελλεν ἀπόφθεγμα τι σοβαρὸν ἐν εἰδει χρησμοῦ, ἡ παροδικὴ ζέσις, ἐξ ἧς ἀπέκτων τὴν χαρίεσσαν λάμψιν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς νεάνιδος, ἐξηφανίζετο ἀντικαθιστωμένη ὑπὸ τῆς συνήθους σοβαρότητος.

Ὁ ἱατρός Ἀρδὺ ἐδέησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Τεχεράνην, διότι οἱ ἐκεῖ ἀσθενεῖς τοῦ μεγαλοφώνως ἀπῆλθον τὴν παρουσίαν τοῦ Φρόγκου Χακίμ· ἐδήλωσε δὲ μετὰ λύπης τοῦ, ὅτι προστίμα μὲν μυριάκις νὰ μένῃ εἰς τὸ στρατόπεδον, ἀλλ' ὅτι ἔπρεπεν οὐχ ἥττον νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸ καθήκον.

Τὰ διαλείμματα τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς ψυχγωγίας δὲν διήρκεσαν πολὺ. Αἱ ἐργασίαι προῦχώρουν μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Ὁ γηραιὸς Γουέβρος ἐβεβαίουν ὅτι παρακολουθοῦν ἐς τὴν γραμμὴν, ἣν εἶχεν ὑποδείξει, θὰ ἐφθανον βεβαίως εἰς τὴν ἀκρόπολιν, τὸν πυρῆνα, τὴν καρδίαν τῆς ἀρχαίας πόλεως. Ἀφοῦ δὲ ἤθελον φθάσει μέχρι τῆς ἀκροπόλεως, ἦτο βέβαιος αὐτός, ὅτι μετὰ ὁκτὼ ἡμέρας θ' ἀνεύρισκε τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων, τὸν ναὸν τοῦ Μίθρα.

Αὐτὸς εἶχε καταστῇ πράγματι ὁ ἀληθὴς διευθυντὴς τῶν ἀνασκαφῶν. Ὁ Μαυρίκιος οὐδαμῶς πλέον ἀμφέβαλλε περὶ τῆς ἀξίας τοῦ συνεταίρου του. Ὡς πρὸς τὸ μυστήριον, δι' οὗ ἠρέσκετο νὰ περιβάλλῃ τὴν πηγὴν τῶν γνώσεών του, ὁ νεαρὸς Γάλλος δὲν ἐμερίμνα πλέον. Τοῦ ἦτο ἀδιάφορον ἂν ὁ πρεσβύτερος ἡσμενίζετο νὰ ὑποκρίνηται τὸν μάντιν ἢ τὸν μάγον. Ἦτο ἀναμφισβήτητον ὅτι ἐκέκτητο περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀρχαίων Ἐκβατάνων, περὶ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῶν συγκοινωνίας, περὶ τῆς θέσεώς των, περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ εἶδους τῶν κτιρίων των, γνώσει τοιαύτας, ὥστε ἐξεπλήττετο ὁ νεαρὸς ἀρχαιολόγος. Προφανῶς μόνον ἡ παράδοσις ἡδύνατο νὰ μεταδώσῃ τοιαῦτα μυστικὰ, παράδοσις ἀληθὴς φυλασσομένη λίαν ζηλοτύπως, διότι ὁ Μαυρίκιος εἶχε μελετήσει τὸ θέμα του κατὰ βάθος, ὅφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐπόψεις, μέχρις ἐξαντλήσεως ὅλων τῶν γνωστῶν πηγῶν. Δὲν ὑπῆρχε γωνία εἰς τὴν Ἑθνικὴν Βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων καὶ εἰς τὸ



ΤΑ ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

Βρεττανικὸν Μουσεῖον, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἐξη-
ρεύνῃς, νὰ μὴ ἐσπούδασε, νὰ μὴ ἀνεδίφῃσεν
οὐδαμῶς δὲ ἀνευρέ τι ἀνάλογον μὲ τὰς πληροφω-
ρίας, ὧν ἦτο κάτοχος ὁ γηραιὸς μάγος. Ὅσακις
οὗτος ἔλεγεν: « Εἰς τὸ δεῖνα μέρος πρέπει νὰ
εὐρίσκηται τὸ δεῖνα πράγμα », εὐρίσκετο αὐτὸ
πάντοτε, καίτοι δὲ οἱ τρόποι καὶ ἡ φυσιογνωμία
τοῦ Γκουσά Νισίν ἐνέπνεον αὐτῷ πάντοτε συν-
αίσθημά τι δυσπιστίας, οὐχ ἦττον ὁ Μαυρίκιος
Κερδικὸς προθύμως θὰ παρηκολούθει μὲ κλειστά
ὄμματα τὸν ἀνεξιχνίαστον αὐτοῦ ὁδηγόν. Ὁ
Γουέβερς εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ δείξῃ εἰς αὐτὸν τὸν
ναὸν τοῦ Ἥλιου, τὸν ναὸν ἐκεῖνον, ἐνθα εἶχεν
ἀντηχήσει τὸ βῆμα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅπου εἶχον
ἱερουργήσει οἱ σεβάσμιοι ἐκεῖνοι μάγοι, οἱ παρ-
τηρηταὶ τῶν ἀστέρων, οἱ πρῶτοι διδάσκαλοι τῆς
παγκοσμίου ἐπιστήμης. Ταῦτα ἄρα γε δὲν ἦσαν
ικανὰ νὰ ἐξάψωσιν ἓνα ἀρχαιολόγον; Διὸ μακρὰ
καὶ πλήρεις ἐλπίδων ἦσαν αἱ συνομιλίαι τῶν
τριῶν ἐρευνητῶν κατὰ τὴν ἐσπέραν, ὅτε τὸ στρα-
τόπεδον ἀνεπαύετο καὶ τὰ ἐργαλεῖα ἦσαν ἀπο-
τεθειμένα εἰς τὸ ἐξώστεγον, οὗτοι δὲ κεκμηκότες
ἐκ τοῦ ὕγιους κόπου, ἀνέπαινον τὰ μέλη των καὶ
ἄφρονιν ἐλευθέραν διέζοδον εἰς τὴν φαντασίαν των.

Ἐν τούτοις ἡ λήξις τῆς ἀδείας τοῦ ὑπολο-
χαγοῦ Γκυγιὼν ἐπλησίαζε, μετὰ λύπης δὲ ὅση-
μέραι μεγαλειτέρως ἔβλεπε προσεγγίζουσιν τὴν
ἡμέραν, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Τεχε-

ράνην, μὲ ὅλην τὴν παρήγορον ιδέαν, ὅτι ἐμελ-
λεν αὐτόθι νὰ ἐπανεύρῃ τὸν φίλον καὶ συγγενῆ
τοῦ ἱατρὸν Ἀρδύ. Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε τρόπος ἀπο-
φυγῆς. Ἡ διαμονὴ ἐκεῖνη ἐν τῷ στρατοπέδῳ, αἱ
ἐργασίαι ἐκεῖναι, αἱ τόσον ἀσυνήθους δι' αὐτὸν
ἐνδιαφέροντος, ἡ πλήρης γοήτρου ἐκεῖνη συντρο-
φία ἡ προκαλοῦσα μελέτα ἀπὸ κοινοῦ ἐνεργου-
μένας, ταῦτα πάντα ἐμελλον νὰ λήξωσι καὶ μετ'
ὀλίγον βεβαίως δὲν θ' ἀπετέλουν εἰμὴ εὐχάριστον
καὶ παροδικὸν ἐπεισόδιον τῆς ζωῆς των!...

Ἐπῆλθεν ἤδη ἡ προτεραία τῆς ἀναχωρήσεως.
Οἰοῦναι ὅπως χρησιμοποίησιν κάλλιον τὰς τελευ-
ταίας στιγμὰς, ἃς ἔδύνατο νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ τῶν
νέων φίλων του, ὁ Λουδοβίκος Γκυγιὼν εἰργά-
ζετο μετὰ διπλοσίας ζέσεως. Ἡ Αἰκατερίνη
μάλιστα τοῦ εἶχεν ἀπονείμει καλὸν βαθμὸν δι'
ἐπιδέξιον κτύπημα σκαπάνης, ὅπερ ἀπεκάλυφεν
ἐξάίσιον ἐπικηδεῖον κάλπην. Ἡ Λεῖλα πρὸ ὀλί-
γων στιγμῶν ἀριχθεῖσα συνώδεε μὲ χάριεν μει-
δίᾳ τοῦ ἀσταῖσμούς τῆς φίλης τῆς καὶ αὐ-
τῆς ὁ γηραιὸς μάγος ἐφαίνετο ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ
βλέμματός του μαρτυρῶν, ὅτι τὰ πάντα ἔβαινον
κατ' εὐχὴν, ὅτε ἐθεάθη αἰφνης ὁ Ἰαργαρίδης μὲ
τὴν μορφὴν τετραγαμνὴν τρέχων δρομαίως, ἐνῶ
τὸ κατεστραμμένον αὐτοῦ ἱμάτιον ἐκυμαίνετο εἰς
τὸν ἀέρα.

— Κύριε, κύριε!... ἐλάτε!... ἐλάτε!... ἔκρα-
ζεν ἀσθμαίνων καὶ μὲ ἥθος μυστηριώδες.

— Τί τρέχει ; ἠρώτησε χωρὶς νὰ ταραχθῇ καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴν ὁ Μαυρίκιος, λίαν συνειθισμένος εἰς τὰς θεατρικὰς ἐμφανίσεις τοῦ ὑπηρετοῦ του.

— Ἄς λάβῃ τὴν καλοσύνην ὁ κύριος ν' ἀφήσῃ τὴν σκαπάνην καὶ νὰ ἔμβῃ μίαν στιγμὴν εἰς τὴν σκηνὴν του, διὰ νὰ καλλωπισθῇ ὀλίγον...

— Νὰ καλλωπισθῶ ; ἐτρελλάθης ; ... Πολὺ καλὰ εἶμαι ἔτσι ὅπως εἶμαι διὰ τὴν ἐργασίαν μου.

— Διὰ τὴν ἐργασίαν σας μάλιστα . . . εἰσθε πολὺ καλὰ. Ἀλλὰ ὅπως δεχθῆτε τὰς ἀρχάς ;...

— Ποίας ἀρχάς ; Ἄν εἶνε ἐπισκέπται, ἄς ἔλθουν ἐδῶ. Δὲν δύνανται ν' ἀφίσω τὴν ἐργασίαν μου.

— Ἀλλὰ, κύριε, ἐπανελάθεν ὁ Γαργαρίδης μετ' ἀπηλπισμένων χειρονομιῶν, σὰς βεβαιῶν ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶνε σοβαρώτατον...

— Μὰ τέλος πάντων ἐξηγήσου !... Τί εἶνε σοβαρόν ;

— Φεῦ ! πολὺ φοβοῦμαι, κύριε, ὅτι πρέπει νὰ σηκωθῶμεν νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ !

— Νὰ φύγωμεν ;...

— Ἐνῶ αἱ ἐργασίαι μας ἦσαν εἰς τόσον καλὸν δρόμον !... εἶπε στενάζων ὁ Ἀριστομένης. Μία τόσον καλὴ θέσις !... ἀφεντικὰ ὁποῦ μοῦ ἐταίριαζαν !... τροφὴ καλὴ, περιποίησις !... ὅλα !... Ἄ ! δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ ἐπιζήσω.

Καὶ ὁ Μαυρίκιος τὸν εἶδε θρηνοῦντα καὶ οἱ κλαυθμοὶ του συνεπλήρουν τὴν μυστηριώδη ἐλπίαν του.

— Ποῦ διάβολο θέλει νὰ καταλήξῃ ;... Ἀἶ, μὰ δὲν ἔχω καιρὸν ν' ἀκούω κουταμάρας. Ἡ εἰπέ μου ἢ ἄφισέ με ἦσυχον !

— Κύριε, ἐπανελάθεν ὁ Ἀριστομένης πειραχθεὶς, ἀπομάσσων τὰ δάκρυά του διὰ μανδηλίου ἀμφιβόλου καθαριότητος — νὰ σὰς προετοιμάσω βαθμηδὸν εἰς τὸ ἄκουσμα δυσαρέστου εἰδήσεως (τολμῶ δὲ νὰ κυχηθῶ ὅτι δι' αὐτὴν τὴν δυσχερῆ καὶ λεπτὴν ἀποστολὴν δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἱκανώτερος ἐμοῦ !... Αὐτὸ τοῦλάχιστον ἐβεβαίωσεν ὁ καυμένος ὁ πατέρας μου !) Ἀλλ' ἀφοῦ δὲν ἐπιθυμεῖτε τὰ ρητορικὰ προόμια, μάθετε ὅτι δύο κλητῆρες ἐλθόντες ἐκ Χαμαδὰν εὐρίσκονται ἐδῶ παρὰ τὴν εἴσοδον τῶν σκηνῶν σας καὶ σὰς προσκαλοῦσι νὰ ἐμφανισθῆτε.

— Κλητῆρες ! ἐπανελάθεν ἡ Αἰκατερίνη, ἥτις εἶχε πλησιάζει.

— Ὡς πρὸς αὐτὸ, δεσποινίς, εἶνε ἀναμφίβολον ὅτι δὲν εἶνε καλοὶ ἄνθρωποι... εἶνε κἄτι μούτρα ποῦ μοῦ ἔκαμαν ἀνατριχίλα !... εἶπεν ὁ Γαργαρίδης μετὰ τραγικῆς φρίκης.

— Πῶς ! ὁ ἀπόγονος τοῦ ἀδελφάστου Ἀριστομένου; τρομάζει ἐπὶ τῇ θεᾷ ἀπλῶν ἀστυνομικῶν ὁργάνων... καὶ μάλιστα Περσῶν !...

— Τί τὰ θέλετε, κύριε ; Τὸ αἶσθημα αὐτὸ εἶνε

ἀκατανίκητον !... Οὐδέποτε ἠμπούρεσα νὰ χωνεύσω αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους !...

— Καλὰ ! Προσπάθησε ν' ἀποκρύψῃς αὐτὰς τὰς ἥκιστα ἡρωϊκὰς διαθέσεις καὶ πῆγαινε νὰ εἰδοποιήσῃς αὐτοὺς τοὺς κυρίους, ὅτι τοὺς περιμένω ἐδῶ...

— Τί δηλοῖ αὐτό ; ἠρώτησεν ἡ Αἰκατερίνη ἀνήσυχος, ἐνῶ ὁ ὑπηρετὴς ἀπεμακρύνετο.

— Ὡ, τίποτε, μὴ ἀνήσυχῃς. Κἄτι στρεψοδικία θὰ εἶνε διὰ νὰ μᾶς ἀργυρολογήσουν... Ἀλλὰ μείνε ἥσυχος, τοὺς γνωρίζω καλὰ... τοὺς ἐσπούδασα εἰς τὴν Σουσιανήν... Ἐπειδὴ ἔχω κανονίσει ἐπακριβῶς τὰς σχέσεις μου μετὰ τῶν ἀρχῶν, δὲν ἔχω τι νὰ φοβῆθω.

Δὲν ἐβράδυνε ν' ἀναφανῇ ὁ εὐγενὴς Ἀριστομένης, οὐ ἡ φυσιογνωμία ἐξέφραζε ζωηράν ἀποδοκιμασίαν. Προηγεῖτο δύο ἀτόμων φυσιογνωμίας ληστρικῆς, οἵτινες ἔφερον τὴν στολὴν τῆς περσικῆς ἀστυνομίας.

Ὁ Μαυρίκιος προσέβη ὅπως τοὺς χαιρετίσῃ, ἀλλ' ἡ θέα τῶν ὑπόπτων ἐκείνων προσώπων ἀνέκοψεν εἰς τὰ χεῖλη του τοὺς φιλοζήνους λόγους οὓς προητοίμαζε.

— Τί ζητεῖτε, κύριοι ; εἶπεν αὐτοῖς ψυχρῶς. Ἄντὶ πάσης ἀπαντήσεως εἰς τῶν κλητῆρων ἤρχισε ν' ἀναγινώσκῃ μὲ φωνὴν ἔρρινον καὶ μονότονον μακρὸν φριμάνιον, ἐξ οὗ προέκυπτεν ὅτι ἡ ἄδεια πρὸς ἐνέργειαν ἀνασκαφῶν εἰς τὰς πέριξ γαίτας ἀπεσύρτετο ἀπὸ τοῦ Μαυρικίου Κερδὶκ καὶ ὅτι ὤφειλε παραχρῆμα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς ἐργασίας καὶ ν' ἀπέλθῃ μετὰ τῶν ἀποσκευῶν του, τῆς ἀκολουθίας του καὶ τῶν ἐργατῶν του.

— Νὰ ἐγκαταλείψω τὰς ἐργασίας μου ; ἐπανελάθεν ὁ Μαυρίκιος ἐξακολουθῶν νὰ σκάπτῃ. Τίνες εἰσθε σεῖς, διὰ νὰ τολμᾶτε νὰ μοῦ ὀμιλεῖτε τοιοῦτοτρόπως ; Ἀγνοεῖτε, κύριοι, ὅτι οἱ κακοὶ ἀστεῖσμοί ἔχουσι καὶ κακὰ ἐπακόλουθα ἐνίοτε ;...

— Δὲν πρόκειται καθόλου περὶ ἀστειότητος, ἀπήντησεν ὁ ὑπάλληλος ὅψιν ἔχων σκαιὰν καὶ ἀπειλητικὴν. Μάθετε ὅτι ἂν ἀρνηθῆτε νὰ ὑποταχθῆτε, ἔχομεν διαταγὴν νὰ σὰς ἐξανηγάσωμεν διὰ τῆς βίας.

— Κύριε, ἀνέκραξεν ὁ Μαυρίκιος, ἡ ἀποστολή μου εἶνε κανονικὴ. Εἶμαι ἀπεσταλμένος ἐδῶ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεώς μου. Ὁ μονάρχης τῆς Περσίας μοι ἐχορήγησε τὴν ἐγκρισίν του. Τί ἔχετε ν' ἀντιτάξῃτε εἰς ὅλ' αὐτά ;

— Ἐδῶκε τὴν ἐγκρισίν του, εἶπε μετὰ σαρδωνικοῦ μειδιάματος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, τὴν ὥρην ὅμως τὴν ἀποσύρει. Τὸ Ἄσουλὸν τῆς Οἰκουμένης δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ σὰς ζητήσῃ τὴν ἄδειάν σας, διὰ νὰ μεταβάλλῃ γνώμην.

— Πολὺ καλὰ ! εἶπεν ὁ Μαυρίκιος μετ' ὀργῆς αὐξούσης. Δὲν θὰ μὲ πτοήσῃτε ὅμως μὲ τὴν

αυθάδειάν σας. Ποιοι είσθε σεις ; ποίαν εντολήν έχετε ;

— Είμαι ο άπεσιαλμένος της Αύτου Έξοχότητος του Άβδουλ-Άζίμ, του ενδόξου διοικητού του Χαμαδάν, είπεν ο Πέρσης μετ' εμφάσεως.

— Και λοιπόν ;... μήπως εις αυτήν την χώραν ο θεράπων είνε ισχυρότερος από τον κύριον ;... Τί με μέλει διά των διοικητήν σας, αφού έχω εις τὸ θυλάκιόν μου φερμάνιον του Σάχου !

— Και εγώ σάς λέγω, ότι εντός των ορίων της δικαιοδοσίας του ο διοικητής είνε πανίσχυρος. Άλλοίμονον εις σάς αν τολμήσετε να του εναντιωθήτε !...

— Χρεία που τον έχω και αυτόν και τας άπειλάς του ! Ο πρόξενος της Γαλλίας θα καταστήσει σεβαστούς τους όμοσθενείς του.

— Και αυτοί όπου μεταχειρίζεσθε εις τας εργασίας σας, και αυτοί επίσης δεν τον έχουν χρείαν ; Άγνοείται ότι με εν νεύμα του μόνον δύνανται να συλληφθώσι.. να δαρώσι... ν' ανασκολοπισθώσι... να ψηθώσι ζωντανοί ; Να υπο-

ταχθήτε, ειδεμή θα μετανοήσετε... Δεν έχω άλλο να σας είπω.

Μετά την άγρίαν ταύτην άπειλήν, ης κατένοιε την πραγματικότητα ο Μαυρίκιος, ησθάνθη την αποφασιστικότητά του κλονιζομένην. Άλλ' εν τούτοις δεν ηδύνατο ν' αποδεχθῇ άμαχητεί τηλεσίγραφον, εξ ου διεκινδύνευον πάσαι αύτου αί ελπίδες... Προϋτίθετο λοιπόν ν' αντιστῇ άκόμη, ότε ο Γουέβρος, όστις είχε μείνει παράμερα όπωςούν σιωπηλός άκροατής της συνδιαλέξεως ταύτης, προσέβη και είπε :

— Δεν πρέπει να ταλαντεύεσαι. Πρέπει να διακόψης τας εργασίας· πρέπει να υποταχθῇς.

— Πώς ! άνέκραξεν ο Μαυρίκιος μη δυνάμενος να πιστεύσῃ εις ό,τι ήκουε· σὺ ο Γ'κουσά-Νισιν μου όμιλεῖς κατ' αυτόν τον τρόπον ;

— Άς υποταχθώμεν κατὰ τὸ φαινόμενον, είπεν ο Γουέβρος κρυφίως παρὰ τὸ ότίον του νέου. Πίστευσέ με, αύτή είνε ή μόνη άπόφασις· δι' αύτῆς δύνασαι ν' απαλλαγῇς από αυτούς τους άπαισίους ανθρώπους. Σπεύσε, διότι δεν έχεις καιρόν να χάνης.

Ἔπεται συνέχεια

x.

ΔΥΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ

Φιλολογική δημοσίωσις

Τών γνωστοτάτων τούτων μεταφράσεων τὰ πρωτότυπα είνε κ'θολοκληρίαν άγνωστα παρ' ήμιν, όπου ή σπουδή της Ιταλικῆς είνε σήμερα εις ήκρον ήμελημένη. Δεν συνέβαινεν όμως, φάνεται, όττω και με τους παλαιότερους μας λογίους. Έκτός των Έπτανησίων — παρὰ τοῖς όποίοις έπιστημονική και φιλολογική γλώσσα ήτο άποκλειστικώς ή Ιταλική, όπως δι' ήμᾶς ή Γαλλική, τὰς δὲ σπουδάς των έκαμνον όλοι σχεδόν εν Ιταλίᾳ — και εκ των άλλων πολλοί δεν άπηξίουσαν να εκμάθωσι την άρμονικωτάτην Ιταλικήν γλώσσαν και να σπουδάσωσι την πλουσιωτάτην αὐτήν φιλολογίαν με τὰ μεγάλα πρότυπα της Τέχνης, άνευ των όποίων άτελής απομένει ή αισθητική μόρφωσις. Μεταξὺ αὐτῶν καταλέγεται και ο ευεξηγήτως άριστοτέχνης του μέτρου Ζαλοκώστας, εις τον όποιον οί Ιταλοί ποιηταί ήσαν οικείοι και προσφιλείς. Έκτός άλλων μετέφρασε και τὰ δύο συνένετα, περι ών πρόκειται, τὸ μὲν :

In quell' età, ch' io misurar solea

Me cal mio capro - e il capro era maggiore κτλ.

του κομψου και χαρίεντος Giambattista Felice Zappi, άνήκοντος υπό τὸ ψευδώνυμον Θέρσις εις την « Άκαδημίαν των Άρχάδων Ποιμένων », την γνωστήν ποιητικὴν Σχολήν, ήτις ήκμασεν εν Ιταλίᾳ κατὰ την ΙΗ' έκκονταετηρίδα· τὸ δὲ :

Sei glie Eurilla dal lido, io corro, e stallo
Grido all' onde : che fate ? κτλ.

του εκ Μεδιολάνων Carlo Maria Maggi, ποιητοῦ της ΙΖ' έκκονταετηρίδος, διακρινόμενου διά την ευτραπελίαν και χάριν, μεθ' ής έψαλλε θέματα πατριωτικά, θρησκευτικά και έρωτικά. Άντι των πρωτοτύπων, ών ή γλώσσα τυγχάνει, φοβούμεθα, άγνωστος εις τους περισσότερους των αναγνωστών μας, προτιμώμεν τὰς κατωτέρω πεζάς και μάλλον κατὰ λέξιν μεταφράσεις, ή πτωχεία των όποίων οὐδόλως ζημιοῖ τον σκοπόν, δι' εν ή παράθεσις γίνεται.

Α'

Κατὰ την ηλικίαν εκείνην, κατὰ την όποιαν συνείθιζα να μετρῶμαι με τον τράγον μου — και ο τράγος ήτο ύψηλότερός μου — ήγάπησα την Χλόην, ή όποιά από της στιγμῆς εκείνης μοι έφαινετο θαύμα και όχι γυνή.

Μίαν ήμέραν τῇ είπα : σ' αγαπῶ, και τῇ το είπεν ή καρδιά μου, διότι τόσα δεν ήξυρεν ή γλώσσά μου άκόμη. Έν φίλημα μοι έδωκεν εκείνη και μοι είπε : Παιδίον, δεν ήξεύρεις τί πράγμα είνε ο έρως !

Εκείνη ήγάπησεν άλλον και άλλος εκείνην· εγώ δὲ έφθασα εις την ηλικίαν, κατὰ την όποιαν ο άνθρωπος αισθάνεται τον έρωτα πραγματικώς, εις την ηλικίαν των θλιβερών μου άτυχιών.

Ἡ Χλόη τόρα με περιφρονεί, άλλ' εγώ την αγαπῶ από τότε. Εκείνη δεν ενθυμείται πλέον